

БУКЛЕТ ЛОГОПЕДА

Черномаз Анастасія

ЗМІСТ

Вступне слово

Основні причини порушень
мовлення у дітей

Хто такий логопед?

Види логопедичної роботи

Чим займається логопед?

Критичні періоди в
розвитку мовної функції

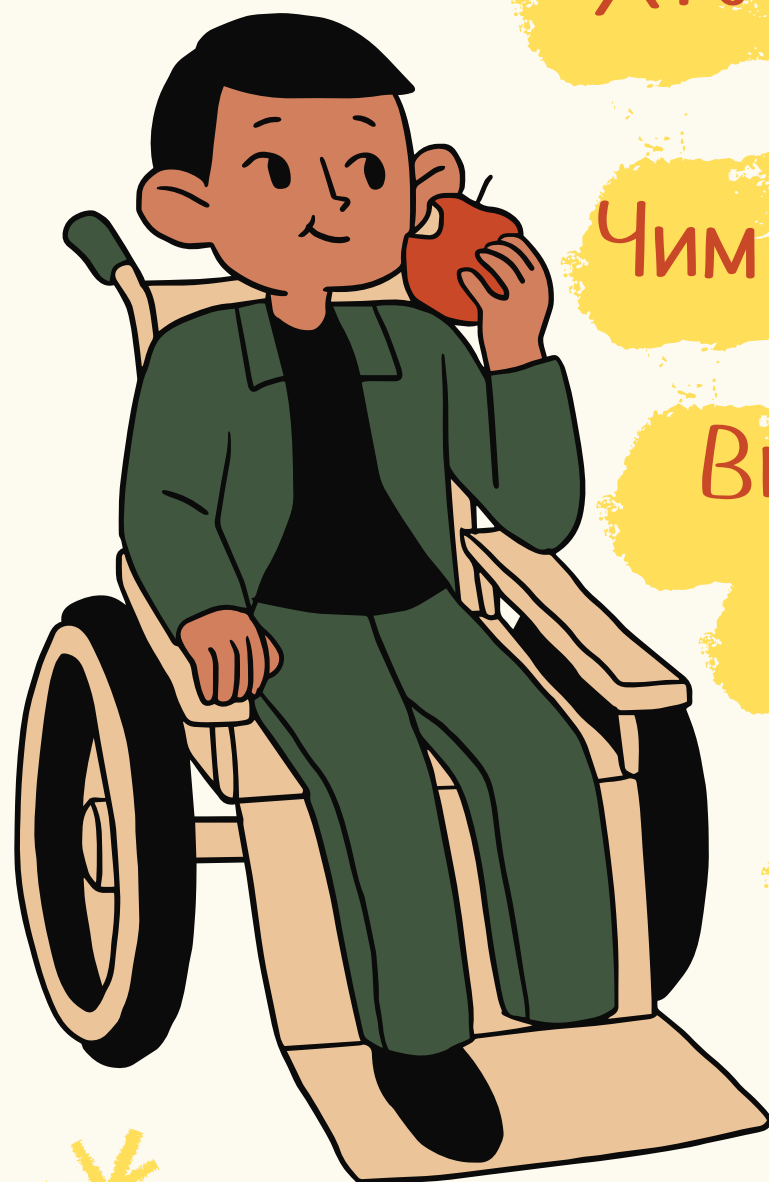
Вправи для розвитку
мовлення

Норма появи звуків у
мовленні

Чому дитина мовчить?

Висновок

Використана література

Вступне слово

Не секрет, що мова людини розкриває багато про нього самому будучи певним відображенням особистості. У сучасний століття комунікації необхідність красиво і правильно розмовляти стає буквально очевидною. Хороша чітка дикція може зробити людину успішною, а логопедичні дефекти – стати трагедією всього життя.

Раніше професії логопеда не існувало зовсім. Вважалося, що якщо людина має проблеми з мовленням, то це його індивідуальна особливість, яку не можна змінити. Насправді ж заняття з гарним фахівцем можуть дати приголомшливий результат, повністю змінивши якість соціального життя. Логопедів готують педагогічні Внз, в яких факультет дефектології або спеціальної педагогіки.

Хто такий логопед?

Логопед – це педагог, який займається корекцією мовленнєвих порушень у дітей і здобуває освіту в педагогічному університеті на факультеті корекційної педагогіки та психології (в різних вузах можуть бути інші назви).

Якщо логопед працює в сфері освіти, його фах кваліфікується, як вчитель-логопед, а якщо в медичних закладах – логопед.

Чим займається логопед?

Слід зазначити, що всупереч поширеній думці, логопед працює не тільки над звуковимовою окремих звуків. Робота логопеда починається з розвитку у дітей уваги, зорового і слухового сприйняття (впізнавання і розрізнення), пам'яті і мислення. Без цього неможливо налагодити повноцінний освітній процес. У завдання логопеда входять розширення і збагачення словникового запасу дітей, розвиток зв'язного мовлення і навчання грамоти, виправлення граматичних помилок.

Крім володіння методиками корекції усного та писемного мовлення, логопед знайомий з основами невропатології, психопатології, патології органів слуху і мови.

ВПРАВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ

«Лялька спить»

Гра сприяє розвитку мовлення, слуху. Необхідний інвентар: лялька або м'яка іграшка. Покладіть ляльку спати. Нехай ваш малюк заколише її на руках, заспіває колискову, вкладе в ліжечко і вкриє ковдрою. Поясніть дитині, що поки лялька спить, ви будете говорити пошепки, щоб не розбудити її. Поговоріть про що-небудь, задавайте питання, попросіть що-небудь розповісти (все це потрібно робити пошепки). Дитині може швидко набриднути, тому не розтягуйте гру. Оголосіть, що ляльці пора вставати і тепер ви можете розмовляти голосно.

«Яблуко або тарілка?»

Гра сприяє розвитку мовлення, уваги. Ставте малюкові запитання, попередьте його, що ви можете помилятися. Яблуко і груші – це овочі? (Ні, це фрукти.) Ложка і тарілка – це посуд? Шорти і майка – це меблі? Ромашка і кульбаба – це дерева?

НОРМА ПОЯВИ ЗВУКІВ У МОВЛЕННІ

В середньому звуковимовна у дитини має бути повністю сформована до 6 років. Найперші свої звуки малюк здатний вимовляти ще на етапі гуління в півтора-два місяці. В основному це голосні звуки. І навіть щось схоже на "агу", "аги" і т. д. Після етапу гуління настає етап белькотіння (з 5–6 місяців). У період лепету виникають перші ланцюжки складів: ма-ма-ма, бу-бу-бу, па-па-па і т. д. Починаючи з 10 місяців, малюк вже може почати наслідувати вимову дорослих. На цьому етапі можуть навіть з'явитися перші слова. Тому свої перші звуки маля вимовляє ще у віці до року. Звуки мови засвоює дитина за принципом від легкого до більш складного.

Таблиця засвоєння дітьми звуків мови:

1– 2 роки - А, О, Е, М, П, Б;
2–3 роки – І, И, У, В, Ф, Г, К, Х, Н, Й;
3-4 роки – С; З – Ц;
4–5 років – Ш, Ж, Ч, Щ;
6 років – Л, Р.

До трьох років пом'якшення приголосних звуків є віковою нормою. Заміна звуків на більш легкі за артикуляцією також є нормою! Наприклад, якщо дитина в 2– 3 роки замість «машина» вимовляє "масина" т. д. Найчастіше основні проблеми починаються зі свистячих звуків, так як для їх вимови потрібна більш складна і диференційована робота органів артикуляції.

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ

Виділяють дві групи дітей, які розвиваються нормально з точки зору медицини: БАЛАКУНИ – виявляють активний інтерес до навколишнього світу, легко адаптуються до нових обставин, рано починають говорити і ставлять велику кількість запитань; МОВЧУНИ – глядачі, починають говорити пізніше своїх однолітків, але відразу практично без дефектів, таким діткам потрібна увага і розуміння батьків. Однак, якщо ваш "мовчун" не почав говорити до трьох років, варто бити тривогу. Можливо, ви зіткнулися з серйозною проблемою. Звідки вона взялася? Причини: перш ніж говорити про різновиди та способи усунення дефектів мовлення, виявимо причини недуги. Їх можна розділити на дві категорії: ВРОДЖЕНІ (спадкові захворювання, особливість організму, складні пологи, родові травми, шкідливі звички) і НАБУТІ (занедбаність, часті хвороби, зниження слуху, стрес і так далі). Крім цього, частою проблемою є хвороби гортані або губ, неправильна будова щелепи, хвороби кори головного мозку і так далі. Якщо у вашої дитини виявили будь-який дефект мови, то батькам варто запастися терпінням. Адже хороший результат залежить від кількох факторів: регулярність занять з логопедом; старанність; наполегливість.

ВИДИ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ

1. Стимулювання мови. Викликання мови, "запуск" мови. Ці види логопедичної роботи застосовуються на самих ранніх етапах в корекційній роботі з дітьми, у яких не сформований психологічний механізм мови. Ця робота проводиться в процесі спільної взаємодії з дитиною в значущих для нього видах діяльності.
2. Формування мови. Відбувається навчання мови через багаторазове повторення з використанням ігрових прийомів і включення в комунікативні ситуації.
3. Корекційна робота з виправлення мови.

Критичні періоди в розвитку мовної функції

Розглянемо критичні періоди в розвитку мовної функції дитини. Їх виділяють три:

I період (1–2 рік життя). Коли формуються передумови мови і починається мовленнєвий розвиток, складаються основи комунікативної поведінки і рушійною їх силою стає "потреба" в спілкуванні. Будь-які, навіть начебто незначні несприятливі чинники, які діють в цьому періоді, можуть відбитися на розвитку мовлення дитини.

II період (3 роки). Коли інтенсивно розвивається зв'язне мовлення, що вимагає великої узгодженості в роботі центральної нервової системи.

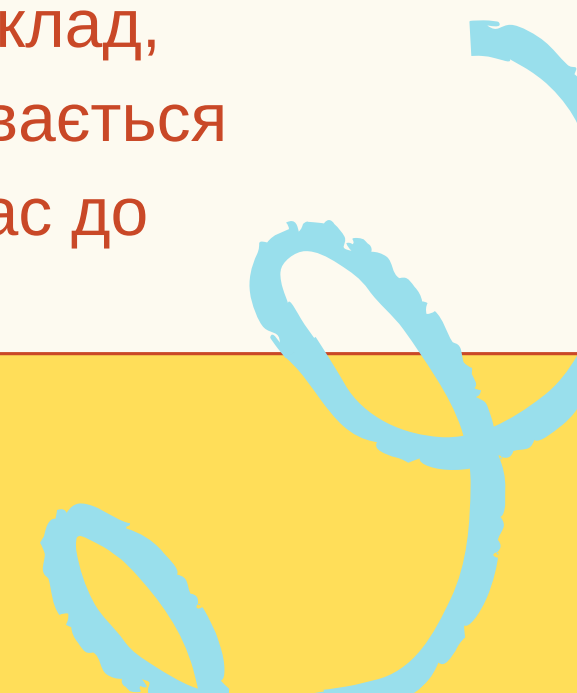
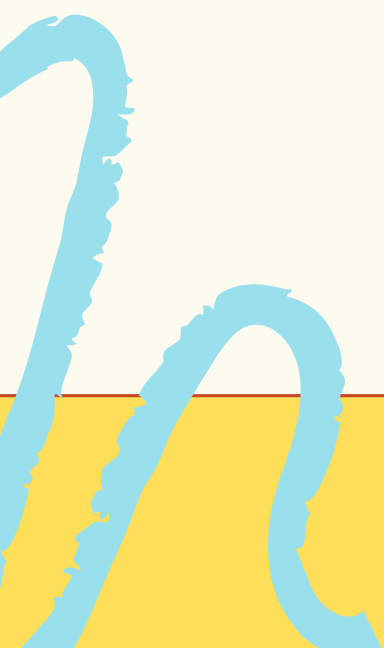
III період (6–7 років). Початок розвитку писемного мовлення. Дуже зростає навантаження на центральну нервову систему дитини. Будь-які порушення мовної функції, наявні у дитини, в ці критичні періоди проявляються найсильніше. Крім того, можуть виникнути і нові мовні розлади.

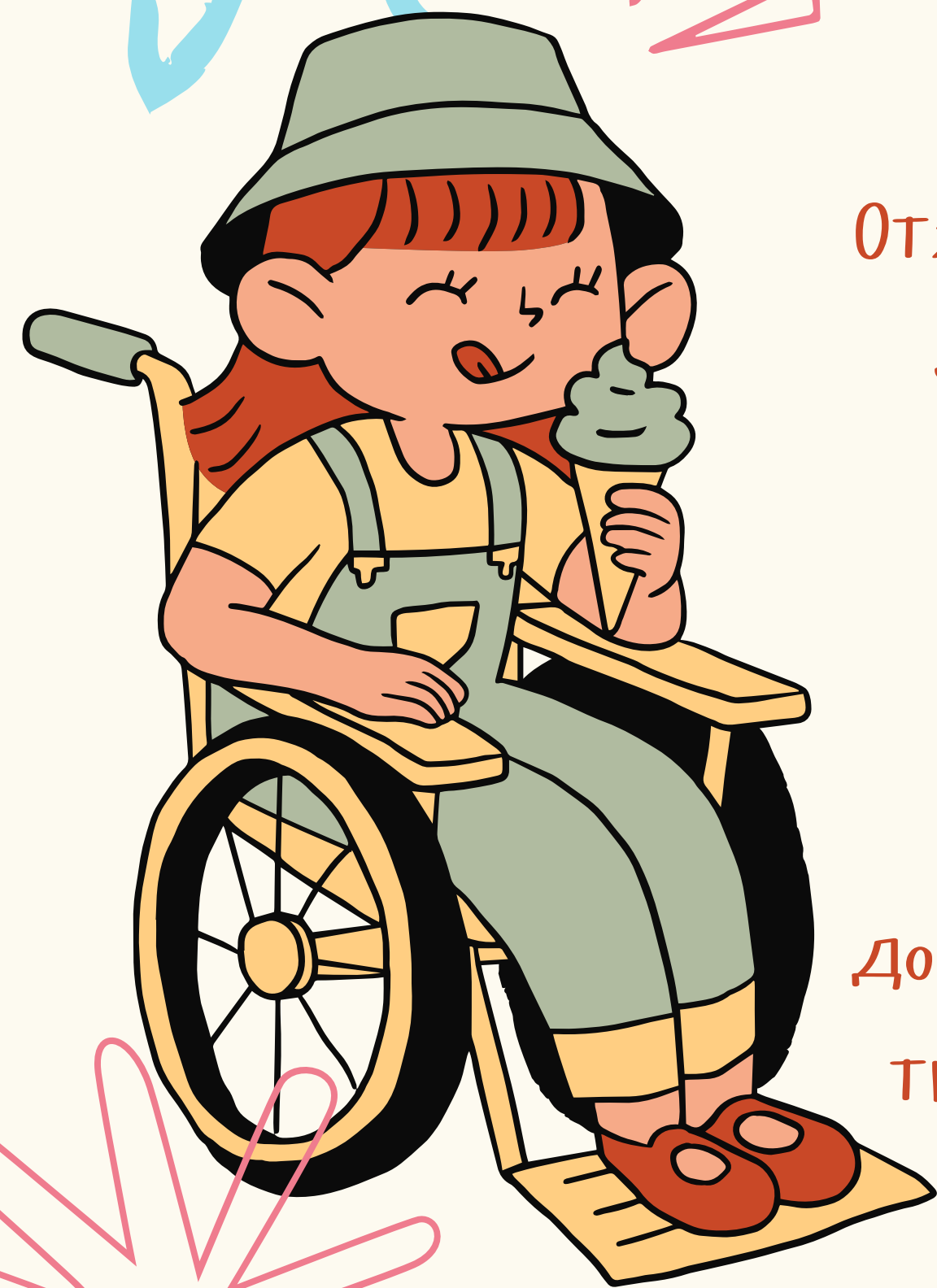

ЧОМУ ДИТИНА МОВЧИТЬ?

Зазначимо найосновніші причини. Соціальний фактор (батьки-мовчуни). Наприклад, це може бути той випадок, коли дитина одягнена, взута, нагодована, але з ним майже не розмовляють або розмовляють мало. Чому? Тут все індивідуально: не знають, як правильно спілкуватися з дитиною; дуже зайняті; "зависають" в гаджетах; не готові до ігор з дитиною і т.д. Гіперопіка. Тут теж більш-менш зрозуміло. А навіщо дитині говорити, якщо йому досить показати пальцем в повітря і вся сім'я поспішає принести бажане. Кажуть занадто багато і дуже "розумно". Для того, щоб дитина вимовила перші слова, дорослий повинен «спуститися» на його рівень. Мовний негативізм. Психологічний фактор. Серйозні потрясіння в житті дитини (переляк, стрес або тиск з боку батьків). Проблеми зі слухом. Відвідування лора, сурдолога. Необхідно зробити аудіограму. Неврологічні порушення. Відставання в розвитку мови може бути результатом пошкодження центральної нервової системи. Необхідно проконсультуватися з неврологом. Недорозвинення мовного апарату (наприклад, слабкість щелепних і лицьових м'язів). Якщо ви сумніваєтеся в тому, чи правильно розвивається мова дитини, обов'язково відвідайте логопеда. Логопед, при необхідності, направить вас до потрібних фахівців.

ВИСНОВОК

Отже, можна дійти висновку, що робота логопеда не легка, але дуже цікава. Сподіваюсь, цей буклет допоможе зрозуміти, що ж це за професія, її складності та деякі вирішення проблем. Слід розуміти, що мовленнєва функція є однією з важливих психічних функцій людини. Логопед допомагає дитині подолати недорозвиток мовлення, і тим самим забезпечити повноцінний, всесторонній її розвиток.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

Хто є логопед? Міфи та реальність.

Моя Мова / Ольга Василівна Дем'яненко / Сер ...

Скарбничка порад логопеда

Дитина не говорить. До кого звернутись?

irc.org.ua

Чим займається логопед?

«Золотий півник»

